

Índex

Carta del President	
<i>Letter from the President</i>	1-3
Activitats del Casal	
<i>Casal activities</i>	3-11
Obituari	
<i>Obituary</i>	12-14
Recepta	
<i>Recipe</i>	15
Articles	
<i>Articles</i>	15-28

Carta del President

Aquests dies, escrivint aquestes ratlles, me n'adono que hi ha molts esdeveniments que estan marcant aquests primers mesos del 2020. Naturalment el mes famós és el COVID-19 i les polítiques preses per diversos governs per a prevenir-lo; també la plaga de llagostes a l'Àfrica; el deteriorament de la situació dels refugiats al sud d'Europa; i tants d'altres desastres que, en la meua ignorància, em semblen cada cop menys de causes naturals i més conseqüències d'accions humanes. No se d'on em ve, però tinc una sensació també de *déjà vu* que no me la puc treure de sobre. Em sembla que la major part d'aquestes notícies les he llegit abans i no m'ho puc treure del cap.

Aquest diumenge, és el Dia de la dona, com a pare de dues filles, em sembla sarcàstic que sigui necessari que hi hagi un "dia de la dona", com si els altres dies de l'any no ho fossin...

Dins dels temes propers al Casal, hi ha dues notícies que em semblen importants:

Aquest passat mes de Gener ha tingut lloc una trobada a Washington DC dels casals i altres associacions catalanes dels Estats Units i Canadà. Aquesta trobada, organitzada pel Departament d'Acció Exterior de la Generalitat, ha comptat amb una magnífica assistència de moltes organitzacions. La Generalitat va ésser-hi representada per en Rafael Caballeria, i l'Isidre Sala, delegat del Govern català als Estats Units i Canadà. En Rafael Caballeria va fer una presentació sobre la situació actual de les comunitats catalanes a l'exterior. Una dada a tenir en compte és que els Estats Units ocupa la tercera posició amb més persones originàries de Catalunya per darrere de França i el Regne Unit.

Feia molt de temps que no es feia una trobada semblant. De fet, l'última que jo recordo va ser una trobada internacional a Tarragona que es va fer l'abril del 2008. N'hi va haver una altra a Nova York també dels Casals dels EUA i Canadà el 2009 on jo no vaig assistir-hi.

Una de les conclusions d'aquesta trobada ha estat la necessitat de crear un calendari que faciliti que aquestes trobades es realitzin amb una freqüència de cada dos anys.

Joaquim Vallvé

Casal dels Catalans
de Califòrnia

PO Box 91142
Los Angeles, Ca 90009
Tel. +1 310 640 88 47
info@casalcatalalosangeles.org
www.casalcatalalosangeles.org
Segueix-nos a Facebook a
Casal dels Catalans de Califòrnia

CRÈDITS

Editora en cap

Ornella Torralba

Co-editor

Pere Garriga

Correctors, Traductors/es

Silvia Comasòlivas
Pere Garriga

Col.laboracions

Carme Roig
Anna Torrents
Pere Garriga
Joaquim Vallvé
Teresa de Genover
David Gutierrez González
Tweet Diara Ara
Teresa Wroblewski
Book & Roses UCLA
Anna González Rosell
Jordi Badia i Pujol
Sharon King
Anna Batet

Disseny

Ornella Torralba

Foto portada

Ornella Torralba

Les opinions expressades al
Butlletí són les dels autors/
res dels articles

Amb el suport de la

Generalitat
de Catalunya

CARTA DEL PRESIDENT

Joaquim Vallvé

A fi de tenir una comunicació entre casals i, de fet, entre els membres individuals dels casals, en Joan Morales de San Francisco ha creat dins una plataforma dita Slack una xarxa "Catalan Network" que fins a un nombre d'inscrits, no té cap cost. Des d'aquí us animem a què hi entreu. Creiem que serà una eina útil per a coordinar accions, conferències, exposicions i un nombre d'activitats que, si bé per a un casal poden ser difícils de fer, per a més d'un poden ser més fàcilment realitzables. Si us hi doneu d'alta, rebreu per correu electrònic si hi ha noves entrades d'altres participants.

Ja tenim dates per als aplecs de Primavera i Tardor d'aquest any. Si res no canvia seran el 26 d'Abril i el 13 de Setembre.

Una de les preocupacions que el Casal té en aquests moments és el futur dels aplecs de Primavera i Tardor organitzats pel Casal.

Aquests aplecs, tot i ser bàsicament una raó per a trobar-nos dos cops l'any, xerrar amb altres catalans i no catalans; menjar una, de vegades de diferents estils, però sempre benvinguda, paella i ballar unes sardanes, també són un fundraiser que el Casal necessita aprofitar.

Crec que la majoria de membres del Casal creiem que hauríem d'intentar maximitzar la nostra autosuficiència i no dependre de les ajudes d'una Generalitat castigada pel 155 i amb grans necessitats d'inversió dins de Catalunya tot i el dèficit fiscal al qual Catalunya està sotmesa. De fet, una de les propostes del Servei de la Catalunya Exterior expressada durant una presentació d'en Rafel Caballeria a la trobada de Casals a Washington va ser la necessitat de millorar la independència econòmica dels Casals arreu del món. Aquesta dependència de les ajudes de la Generalitat l'anomena "el paradigma model Casals del segle XX. La proposta és que els Casals puguin finançar les seves activitats ells mateixos. Això potser seria el "paradigma del segle XXI".

El aplec s'han fet des de l'inici del Casal al Rancho Dominguez. És un lloc extraordinari en el qual ens agradaria continuar fent-los. Malauradament, el Rancho Dominguez també té unes necessitats econòmiques que no es poden ignorar. Són aquestes necessitats que han impulsat el Rancho a negociar amb nosaltres un augment de la quantitat pagada, reconec que fins ara molt baixa, per a l'ús del Rancho durant els dos diumenges. La nova quantitat sembla fora de les nostres possibilitats.

El consell del Casal està treballant per trobar-hi una solució a curt i llarg termini. Sembla que per a l'any 2020 podrem seguir fent ús del magnífic espai al Rancho. Per a un futur més llunyà, ja ho veurem.

These days, as I write these lines, I am aware that there are quite a number of events that are making the first months of 2020 quite memorable. Naturally, the most outstanding of these is COVID-19 and the policies that different governments are adopting to prevent it from spreading. We also have clouds of locusts plaguing Africa, deteriorating conditions of refugees in Southern Europe and so many other disasters which, because perhaps I do not know any better, seem to me due less to natural causes than a consequence of human action. I'm not sure where this idea of mine comes from, but I have also a feeling of déjà vu about the whole thing that I cannot escape. I feel like I have already read most of the news in the past and I can't get that thought out of my mind.

This Sunday is also 'International Woman's Day'. As a parent of two girls I feel a little sarcastic that we have to designate a 'woman's day' as if all the other days of the year were not.

As far as Casal is concerned there are two news items I believe important. This past January there was a meeting of US and Canadian Catalan clubs and associations in Washington DC. This meeting, organized by the Department of Foreign Affairs of Catalonia's Generalitat, was splendidly attended by many groups. Catalonia's Generalitat was represented by Rafael Caballeria and Isidre Sala, the delegate of the Catalan Government in the US and Canada. Rafael Caballeria gave a presentation on the current situation of Catalan communities outside Catalonia. A fact to remember is that the US ranks number three in the list of countries with most people of Catalan origin just behind France and the United Kingdom.

It had been quite a while since a meeting of this type had taken place. The last one I remember was in Tarragona in April of 2008. There had been another one in New York in 2009 for Catalan associations of the US and Canada which I did not attend.

CARTA DEL PRESIDENT

Joaquim Vallvé

One of the conclusions of the present meeting has been to create a calendar to foster similar meetings to take place every two years. To encourage communication between Catalan clubs and between its members Joan Morales of San Francisco has created a 'Catalan Network' from a platform called 'Slack', that is free as long as the number of members does not exceed a certain quantity. I encourage you to enter into it. I believe it could be a useful tool to coordinate talks, exhibits and a number of activities, which are perhaps difficult for some clubs, but for others may make them easier to realize. If you subscribe to it you will be informed by email of any new participants.

We already have the dates for this year's Spring and Autumn Aplec picnics. If nothing changes they will take place on April 26 and September 13. One of Casal's concerns these days is the future of our Aplecs. These Aplecs, though basically organized as a means for getting together twice a year, have good conversations with other Catalan and non-Catalan friends, eat a paella, somewhat, at times, cooked in different styles and dance a few sardanas, are also a fund raiser which Casal must make good use of. I think most members agree that we must maximize our

self-sufficiency and not depend on help from Catalonia's Generalitat, so punished by Article 155 of the Spanish Constitution and with so much need of investments within Catalonia despite the fiscal deficit to which Catalonia is submerged. Actually, one of the proposals of Catalonia's Foreign Office in Rafael Caballeria presentation in the Washington meeting was the necessity of improving the economic independence of Catalan casals around the world. He calls the dependence of Generalitat's grants 'the model paradigm of XXth Century casals'. The proposal that Catalan clubs finance their own activities could be called 'the model paradigm of XXIst Century casals'. Since Casal's inception, our Aplecs have taken place at Dominguez Ranch. It is an extraordinary location and we would like to continue celebrating them there. Unfortunately, Dominguez Ranch also has its own financial needs which we cannot ignore. These needs have driven the Ranch to negotiate an increase in our rental fee, which I recognize has been up until now quite low. However, the new fee they request now seems beyond our capabilities. Casal is working to find a solution for this year and for events in the future. It seems like for 2020 we will still be able to use the Ranch's magnificent space. Further into the future we'll have to see.

Joaquim Vallvé

ACTIVITATS DEL CASAL - APLEC DE PRIMAVERA I SANT JORDI

Sharon King

UNA ENCANTADORA FESTA AMB PAELLA A L'APLEC DE PRIMAVERA

El diumenge 28 d'abril del 2019 el Casal dels Catalans de Califòrnia va celebrar una vegada més un joiós Aplec de Primavera a l'històric Rancho Domínguez de Los Angeles. Hi havia taules amb munts de llibres en català i rams de roses per a assenyalar que també se celebrava el dia del Llibre i la Rosa (que en realitat s'escau el 23 d'abril, el dia de Sant Jordi).

La tarda de festa començava amb tapes de fuet, formatge i olives, bon vi (i cervesa, refrescos, aigua...) i encara més bona conversa entre la comunitat catalana aplegada, amb antics i nous amics.

El meu marit Curt i jo hi vam comparèixer una mica més tard del que acostumem (ens preparàvem per fer una excursió fora de ciutat) però amb suficient temps per a escollir una bona taula i comprar els tiquets per al menjar.

Una complicació inesperada del dia: els lavabos públics estaven fora de servei! S'havia de fer una caminadeta per un camí que pujava un turonet del Rancho, i trobar la porta correcta de l'edifici correcte de la casa dels Pares Claretians, i obtenir el permís d'entrada al recinte que

ACTIVITATS DEL CASAL - APLEC DE PRIMAVERA I SANT JORDI

Sharon King

només era donat si deies la resposta correcta a la pregunta de la portera (tant de bo m'ho estigués inventant tot això!). Afortunadament tot es va resoldre com cal, però certament va prestar un aire de rondalla popular a la celebració! L'estrella de la festa, la paella, aviat va estar servida, i no va decepcionar. La d'aquest any era de medalla, rica i gustosa, no gaire pàl·lida, amb una equilibrada proporció de peix i carn, verdures i espècies. Visca els cuiners! El dinar es completava amb una amanida i pa, taronges per postres i cafè amb una varietat de galetes.

La resta de la tarda vam veure com molts dels membres del club ballàvem sardanes (sis, uf!). El números de la rifa es van vendre que donava gust, els nens del Casal –finalment– van tenir l'oportunitat de donar cops a l'olla/pinyata per veure si la podien trencar. El molt preuat pernil de la rifa va ser guanyat pel Carles Terrac (el qual sens dubte va ser immediatament assetjat per prec's d'amistat' al Facebook), però també hi havia molts altres premis a repartir entre els assistents. El Casal va observar amb molta alegria l'assistència d'Antoni Torra, qui no havia tingut oportunitat d'assistir a un aplec del Casal en els últims 30 anys!

Estem il·lusionats per tornar a celebrar una nova festa de paella a la tardor, i agraïm a tots els organitzadors i voluntaris que fan possible aquestes celebracions tan memorables i divertides.

A DELIGHTFUL PAELLA FEAST AT THE SPRING APLEC

On Sunday, April 28, 2019, the Casal dels Catalans de California held yet another joyous aplec de primavera at Los Angeles' historic Rancho Dominguez. There were tables heaped with Catalan-language books and great bouquets of roses to mark the Catalan day of Books and Roses (which actually falls on April 23, St. George's Day). The afternoon's festivities began with tapes of fuet, cheese, and olives, much wine (and beer, sodas, water...), and even more good conversation among the Casal community, with friends old and new. My husband Curt and I showed up a bit later than usual (we were preparing to go out of town) but in plenty of time to secure a good seat and buy our tickets for the food. One unexpected complication to the day: the public restrooms were out of order! The way to the temporary ones involved taking the path up the hill, finding the right door of the right

ACTIVITATS DEL CASAL - APLEC DE PRIMAVERA I SANT JORDI

Sharon King

building within the complex housing the Claretian Fathers, and being let inside by the housekeeper only if you gave the right answer to her question (I wish I were making this up!). Thankfully, it all resolved as it should, but it certainly lent an aura of folk-tale adventure to the celebration!

The star of the show, the paella, was soon served out, and did not disappoint. This year's was a real winner, rich and flavorful, not too pale, with just the right balance of meats and fish, vegetables and spices. Hurrah to the chefs! The meal was rounded out, as tradition dictates, with salad and bread, oranges for dessert, and coffee with varied cookies.

The remainder of the afternoon saw many of the club members dancing sardanes (six of them, whew!). Tickets to the raffle went like hotcakes, and the Casal children *finally* got to take whacks at the trencar l'olla / pinata. The much-coveted ham was won by Carles Terrac (who was no doubt immediately deluged with "friend" requests on Facebook), but there were plenty of other gifts won by the attendees. The Casal noted with great happiness the attendance of Antoni Torra, whose last appearance at the aplec was thirty years ago!

We look forward to another paella feast in the fall, and thank all of the organizers and volunteers who make these parties so memorable and so very much fun.

ACTIVITATS DEL CASAL - SANT JOAN

Carme Roig

Una altra festa de Sant Joan apoteòsica dels catalans i simpatitzants a Los Angeles. La gent va venir de diferents indrets per poder celebrar aquesta festa tan nostra. És clar! Sens dubte, hem de fer algunes modificacions a causa de les restriccions que hi ha aquí comparades amb les que hi ha a Catalunya. Una és, que de cap manera es pot fer una foguera popular ni es poden tirar coets, però vaja! Amb un bon foc a terra que tenim al jardí i amb quatre piules en vam tenir prou.

Com he dit abans, la gent va venir, alguns de ben lluny, com la Noemi Collado, una vilafranquina que viu Colorado; d'altres d'Orange County, Santa Barbara, de la Vall de San Fernando, fins i tot de València! Per a alguns, era la primera vegada, com ara per en Riu, el fill de l'Illa i en Ferran que l'any anterior encara estava a la panxa i ara ja quasi tenia un any. En Claudi, el fill de la Marta i l'Àlex que va néixer poc després de la festa, també hi va ser però encara a la panxa. Hi va haver altres nouvinguts com ara el Marc i la Mònica, en David Bertran entre d'altres, i els de sempre també hi érem. La Pili Font ens va fer la deliciosa coca de Sant Joan i en Quimet va fer la carn escalivada i també el cremat que vam anar cremant mentre cantàvem la famosa havanera "El Meu Avi".

ACTIVITATS DEL CASAL - SANT JOAN

Carme Roig

Tot hom va col·laborar amb menjar, amb tota mena de plats típics i no tan típics però tots boníssims. El Casal va posar l'escalivada de carn. Hi va haver de tot i més i també beure, cerveses, bon vi i cava.

Una vegada més, els ambaixadors catalans a l'exterior vam contribuir a mantenir els nostres costums i tradicions.

Just another fabulous Saint John's party by the Catalans and friends of Catalonia and others interested in the language and culture of Catalonia. People came from different places, some from close by and others from far away. They all came anxious to celebrate such a popular tradition in Catalonia. Of course we have to make some modifications here, for example we cannot make public bonfires here or use fireworks, but this was not a big deal! We had a fire pit and a few firecrackers and that was enough.

As I said before, people came from far away like Noemi Collado from Colorado, where she was studying. Others came from Orange County, Santa Barbara, San Fernando Valley and from Valencia as well. For some of them it was the very first time. For example Riu, it was his first time. He is the son of Illa and Ferran and last year he came but he was still inside mama's womb, and now he was almost a year old. This year Claudi, Marta and Alex's son was also in mama's womb, and was born just a few days after the party.

It was David Bertran's first time at the celebration as well as Monica and Marc and a few others. Pilar Font made a delicious "coca de Sant Joan", a must eat when celebrating this event. Quimet Andreu was in charge of the barbeque and also the "cremat" a typical beverage made from rum, coffee beans and lemon rind and set on fire to burn off the alcohol, and while sipping it, we sang a typical Catalan song (havanera) titled "El Meu Avi".

This was a potluck event and there was a great variety of typical dishes from Catalonia and from other parts of the world. We all had more than

enough food and drinks from chilled beers to wine and of course "cava" or Catalan sparkling wine.

One more time the Catalan ambassadors outside Catalonia made it possible to keep the Catalan customs and traditions alive!

ACTIVITATS DEL CASAL - 11S

David Gutierrez González

Catalonia's National Day

La Diada

09/08/2019
Polliwog Park, Manhattan Beach
Los Angeles, CA

El 8 de setembre de 2019, la comunitat catalana a Los Angeles i voltants es va reunir a Manhattan Beach, Califòrnia, per celebrar el Dia Nacional de Catalunya. Vam retre homenatge a la cultura catalana i vam gaudir de menjar, begudes, una gran conversa i molt bona companyia.

Tot i ser a 6.000 quilòmetres de distància, l'amor per la nostra llengua, els nostres costums, tradicions i la nostra gent, continuen presents.

*"Posem-nos dempeus altra vegada i que se senti
la veu de tots solemnement i clara.
Cridem qui som i que tothom ho escolti.
I en acabat, que cadascú es vesteixi
com bonament li plagui, i via fora!
que tot està per fer i tot és possible."*
- Miquel Martí i Pol

On September 8th of 2019 the Catalan community in Los Angeles and surrounding areas came together in Manhattan Beach, California to celebrate the National Day of Catalonia.

We paid home to Catalan culture as we enjoyed food, drinks, great conversation and ever great company. Even though 6.000 miles away, the love for our language, our customs, traditions and our people remain present.

*"Posem-nos dempeus altra vegada i que se senti
la veu de tots solemnement i clara.
Cridem qui som i que tothom ho escolti.
I en acabat, que cadascú es vesteixi
com bonament li plagui, i via fora!
que tot està per fer i tot és possible."*
- Miquel Martí i Pol

ACTIVITATS DEL CASAL - APLEC TARDOR

Carme Roig

El 29 de setembre el Casal va celebrar el tradicional Aplec de Tardor als jardins del Rancho Dominguez. Per a alguns, el dia va començar ben d'hora, ja que s'han de fer tots els preparatius per a les paelles i s'ha de començar per anar al magatzem al costat del Rancho i agafar tot el que es necessita per a la festa. Una vegada més i potser una de les últimes, els becaris Balsells van ser dels primers d'arribar i els últims de marxar. Entre tots van ajudar a netejar el parc, les taules, penjar les senyeres, netejar el peix per a la paella, preparar l'amanida i el pa, el cafè per després de dinar i les tapes que sempre venen de gust mentre s'espera la paella. El cuiners encarregats de fer les paelles, es van lluir molt i la paella era boníssima.

Com sempre els nens s'ho van passar d'allò més bé, corrent i saltant pels jardins del Rancho. També van fer els seus tallers i després de dinar van trencar l'olla o com es diu aquí, trencar la pinyata.

Alguns valents després de dinar, van ballar unes quantes sardanes que de ben segur van ajudar a baixar la panxa després de tan bon àpat.

Per finalitzar la trobada vam fer la rifa amb moltes donacions de gent particular i també de La Española; com a gran premi, vam rifar un pernil, que aquesta vegada va tocar a l'Anna Torrents.

Va ser una trobada magnífica on tothom va gaudir del dia i de la gent. Com sempre en aquestes festes, per a alguns és la primera vegada i d'altres, som els de sempre. Un dia per retrobar-te amb els que feia temps que no vèiem i sobretot per socialitzar.

Fins a la propera!

On September 29th Casal celebrated the traditional "Aplec de Tardor", or Fall picnic, at the beautiful grounds of Dominguez Ranch. For some of us the day started very early as there is a lot to do to set up everything to cook the paellas. So, first thing to do is to go to the storage which it is next to the Dominguez Ranch, and get all the supplies needed for the picnic. Once again the Balsells fellowship students were the first ones arriving and the last ones leaving. All students and some other members helped doing all the different tasks required, such as cleaning tables and the grounds, setting up the signs, flags, etc. Some others were in charge of the kitchen so they cleaned the fish, prepared the salad, cut the bread, prepared the coffee and the "tapas" with olives, Manchego cheese and "fuet" a type of dry salami. "Tapas" and cold beer, either Moritz or Estrella are excellent during the social hour and while waiting for the paella to be ready. Again the kitchen crew did an amazing job and the food was very tasty.

The children have the best time playing ball games and running around on the very spacious grounds. Some parents set up some workshops for the children and after lunch they were able to hit a piñata which was full of all kinds of candy and other things.

After lunch, some brave ones gathered in a circle to dance a few "sardanes". This is a great exercise after a great meal.

To end the day as is customary, we held a raffle with lots of prizes, some donated by some people and by La Espanola Market. The first prize was a "pernil"; a whole cured ham which we purchased at La Espanola. The grand prize winner this time was a very happy Anna Torrents.

Everybody had a great time socializing and reconnecting with some people that we had not seen each other for some time. For some people it was the first time and for some others they have not missed one "aplec" in years, and can't wait to attend the next one.

Looking forward the next "Aplec", and happy Fall to everyone.

ACTIVITATS DEL CASAL - 19-O PROTESTA A LOS ANGELES

Tweet Diara Ara

Una cinquantena de persones s'han concentrat a Los Angeles, a la confluència de Wilshire Boulevard i Veteran Avenue, per protestar contra la sentència del Suprem i demanar l'alliberament dels presos polítics. Porten pancartes amb missatges com "votar no és un delict", "Espanya és un estat feixista", "la presó no és la solució" o "llibertat presos polítics".

DEMONSTRATION IN LOS ANGELES

Some fifty people got together in Los Angeles at the corner of Wilshire Boulevard and Veterans Avenue to protest the sentence of the Spanish Supreme Court and demand freedom for the jailed politicians. They carry placards with such messages as: "Voting Is No Crime", "Spain is a Fascist Country", "Jail Is Not the Solution", "Free Political Prisoners".

ACTIVITATS DEL CASAL - FESTA DE NADAL

Anna Batet

La festa de Nadal es va celebrar, com cada any al Carriage Room del Rancho Dominguez el dia 8 de desembre.

L'entorn del Rancho és del tot privilegiat. Envoltat de verd i tranquil·litat, és el lloc ideal per retrobar-nos un any més per celebrar amb els amics del Casal la Festa de Nadal.

Vam començar la trobada amb un bon aperitiu mentre els nens del Cau amb molta il·lusió preparaven els tions per fer-los cagar el dia de Nadal. Els hi dibuixaven la cara i els hi posaven la típica barretina! Hi havia un ambient de molta germanor amb rialles, abraçades i tothom xerrant amb l'un i l'altre mentre esperàvem que el dinar estigués a punt.

El dia es preveia que fos plujós... i tot i que va aguantar una estona, abans de començar a dinar es va posar a ploure!

Dins el Carriage, les taules estaven molt ben parades, amb la decoració de Nadal feien molt de goig! El dinar de Nadal boníssim! Pollastre amb verdures, amanida, pa i per postres neules i torrons!! Vi i cava per després fer un brindis tots plegats per desitjar un Bon Nadal!

Després de dinar les activitats no van parar!

Els nens van fer cagar el tió gran del Casal mentre cantaven la típica cançó catalana. El Tió va cagar bossetes amb caramels per a tots els nens!!

Després el Pare Noel va arribar carregat de regalets que va repartir a cadascun dels nens i nenes! La mainada estava molt emocionada i els pares també en veure la cara de felicitat dels seus fills!

Els grans també ens vam divertir amb la rifa. Aquest any es van rifar vàries paneres i regals, deixant com sempre la millor panera per al final!

També es va fer el White Elephant que és un intercanvi de regals divertits entre els que hi van voler participar.

Vam acabar la trobada cantant un parell de nades i xerrant amb els amics de sempre del Casal o fent també noves amistats amb els novinguts.

La Festa de Nadal del Casal és entranyable per als Catalans i amants de Catalunya que

estem tan lluny de de la nostra terra durant aquestes dates! S'agraeix molt poder passar un dia junts celebrant les nostres tradicions nadalenques, àpats i amistat, tant si plou com si fa sol!!!

CASAL'S 2019 CHRISTMAS PARTY

We celebrated the 2019 Christmas party, as in past years, at the Dominguez Ranch Carriage Room on December 8.

The Rancho environments are truly privileged. The place is surrounded by greenery and tranquility, it is an ideal place to meet once more, one more year, to celebrate with friends the Christmas holiday.

We started the gathering with a good appetizer while the Cau, the children's club, prepared with great hope the tió yule-logs to take home with them for Christmas. They drew faces on them and placed a typical Catalan hat barretina on their heads! The atmosphere of the group was one of brotherhood with a lot of laughs, hugs and conversations while waiting for the dinner to be ready.

They were predicting rain that day... and even though it took its time getting to the Ranch just before the start of the dinner it started pouring!

*In the Carriage Room the tables were beautifully set with Christmas decorations. They really looked good! The Christmas dinner was delicious! Chicken with small green vegetables, salad, bread and for desert the typical **neules** and **turrons**!! Wine and cava at the end of the meal to toast a Merry Christmas for all of us!*

After the dinner the activities continued without stopping!

The children made the great Casal tió go while they sang typical Catalan songs. The tió produced for them small bags with sweets for all the children!!

Afterwards Santa Claus arrived with a bag full of gifts which were distributed to each of the boys and girls! The children were very excited and the parents were also seeing the happy expressions on their children's faces!

The adults also had a good time with the party "raffle". This year a number of baskets full of

goodies and gifts were raffled leaving the biggest one as usual for last!

We also did the 'white elephant' in which we exchange funny gifts amongst those that wanted to participate.

We ended the festivities singing a few Catalan carols and conversing with old friends or making new friendships with the newcomers!

Casal's Christmas Party is dearly loved by Catalans and lovers of Catalonia who are so far away from their country at this time of the year! We are thankful to be able to spend the day together celebrating our Christmas traditions, food and friendship, whether rain or shine!!!

ACTIVITATS DEL CASAL - CHRISTMAS PARTY

Anna Batet

OBITUARI - RECORDANT LA PEPITA MARTÍNEZ

Teresa Wroblewski

Quantes coses podríem explicar de la nostra estimada Pepita! Una persona molt especial, sempre disposada a ajudar tothom. Fa més de quaranta anys o més que ens vam conèixer, tants o més anys que el Casal existeix. La Pepita i el seu marit, el Valeria (Vale) com tothom li deia, sempre treballant pel Casal, fent paelles a la primavera i tardor, fent botifarrades, carn a la brasa amb mongetes, sempre amb aquell somriure demostrant la seva satisfacció de ser part i ajudar els Catalans de Califòrnia.

El millor de tot eren els preparatius de les festes, sobretot les de Sant Joan i el Nadal que quasi sempre eren a casa seva, També ella s'encarregava de fer la reserva a l'església de Santa Teresita a Alhambra on, durant molts anys el Casal va celebrar algunes de les seves festes. Pobra Pepita! A vegades, els rectors de l'església li feien passar molt males estones. Però ella sempre ho aconseguia!

Quan ens reuníem a casa seva per repartir les feines, era més aviat una reunió d'amics. Sempre tenia entrepans o bacallà amb salsa... tot boníssim i és clar! Tampoc hi faltava una copeta de bon vi.

Quan ja estava tot organitzat per a la propera trobada i tots ben satisfets després de menjar i beure, els homes moltes vegades es posaven a jugar a dòmino. La veritat és que he de dir, que aquelles reunions eren molt especials.

Jo personalment tinc molt bons records, tant personalment com de treballar juntes tant de temps per al Casal.

Us explico una anècdota personal. Un any, vam decidir viatjar a Barcelona totes dues juntes. Mare meva que vam passar-ho bé!!! Totes dues compartint i recordant experiències En fi, va ser un viatge magnífic!

L'únic que ens va preocupar durant aquell viatge va ser un petit detall; resulta que la Pepita portava un vestit de cowboy per al seu nebot amb el seu barret i tot, però no volia que se li aixafés a la maleta, així que va decidir que el portaria amb ella a la mà. Doncs mira que ens va donar problemes el ditzós barret, sempre pensant que el perdriem.

Arribant a Barcelona, la Pepita va passar uns

dies amb mi i la meua família i després va marxar a visitar les seves germanes.

Quan va tornar, vam passejar per les Rambles i vam fer un recorregut per Barcelona. La veritat és que totes dues ens aveníem molt.

Tindria innombrables anècdotes que podria explicar d'aquesta gran dona i gran lluitadora.

Sempre la portaré al meu cor i la recordaré amb molta estima.

So many things we could say about our beloved Pepita! She was a very special person, always willing to help anyone in need! It's been more than forty years since we met, as many or more than Casal's existence. Pepita and her husband Valerià or Vale, as everyone knew him, always helping out Casal with its activities: making the paellas in the spring and autumn picnics, cooking barbecued botifarrades (Catalan blood sausage), meat and white beans, always with that smile of hers demonstrating her pleasure in being of help to the Catalans of California. The best of all were the preparations for the parties, specially Saint John's and Christmas', which nearly always was at her home. She also took care of making the reservations at the Church of Santa Teresita of Alhambra where for many years Casal celebrated many of its parties. Poor Pepita! Some times the pastors of the church would give her a very hard time. But she always was able to make the reservation! When we would get together at her home to distribute the work for the next event, it would turn out to be just a happy meeting with friends. She always had some sandwiches ready and cod fish in sauce... all of course delicious! Neither was a glass of good wine missing. When all had been organized for the next get together and all of us well satisfied with the food and drink, the men would get together to play dominoes. The truth is that those meetings were very special. I, in particular, have such very good memories of them, all working together for Casal.

Let me tell you an anecdote. We decided one year to travel to Barcelona together. Oh my God, what a great time we had!!! The two of us sharing and remembering experiences... It was a tremendous trip! The only thing that bothered us was a small detail. It turns out Pepita was taking with her a cowboy outfit for her nephew with a hat and all, but since she didn't want the

hat to get crushed in the suitcase she decided to hand carry it. Well let me tell you that blessed hat sure gave us a lot of problems!

Once in Barcelona, Pepita spent a few days with me and my family. Later she left to visit her sisters. When she returned to the city we took walks on the Ramblas and around other sections. The truth is we got along so well! I could relate so many stories about this great lady, and what a fighter she was! She's always close to my heart and I will always remember her with love.

OBITUARI - JOSEP G. LLauradó

Pere Garriga

El 13 d'abril del 2019 Josep Llauradó va morir a Redlands, Califòrnia, als 92 anys; el nostre estimat compatriota, soci fundador del Casal i col·laborador durant molts anys en diverses activitats de la nostra entitat. Farem una petita memòria de la seva vida que com veureu està plena de reptes i assoliments.

El Josep va néixer a Barcelona el 1927. Va estudiar medicina a la Universitat de Barcelona obtenint la llicenciatura el 1950. El 1952 es va traslladar a Londres on va fer recerca durant dos anys al Royal Post Graduate School of Medicine Hammersmith sobre els efectes dels esteroides adrenals. El 1954 es traslladà a Nova Zelanda on va ser professor de medicina a la Universitat d'Otago durant quatre anys i on va continuar fent recerca sobre els efectes dels esteroides.

El 1957 es va traslladar als Estats Units per treballar en els laboratoris de recerca de l'Anderson Hospital de Houston, Texas. Fou allí on va conèixer la seva primera esposa Catherine Entwistle. Es van casar el 1958. De Texas es va traslladar a la University of Utah Medical School on va exercir com a professor en el Departament de Bioquímica.

Adonant-se de les noves possibilitats que oferia l'enginyeria aplicada a la Medicina retornà als estudis ara a la Drexel University de Filadèlfia amb una beca del Govern Federal dels EUA. El 1963 obtingué el títol de Magister en Enginyeria Bioquímica. Va ser professor després a la Universitat de Pennsilvània a Filadèlfia entre el 1963 i 1967 i després professor d'Enginyeria Biomèdica a la Marquette University de Wisconsin entre 1967 i 1983. Mentre eren a Filadèlfia, tristament el 1965, va morir la seva esposa Catherine. Un any després es va casar amb la Deirdre Mooney originària de Nova Zelanda. A partir del 1983 es va traslladar a Califòrnia on fou Cap de Serveis de Medicina Nuclear al Veterans Hospital de Loma Linda. La seva esposa Deirdre va morir el 2015, després de 49 anys de matrimoni.

Va tenir dos nens i una nena del primer matrimoni i dos nens i una nena del segon.

El Josep va escriure al llarg de la seva vida uns 150 articles en publicacions tècniques. Però no fou solament en el camp tècnic que va escriure sinó també en el d'història i cultura catalana. El 1974 obtingué el Premi de la

Anglo-Catalan Society als 116 Jocs Florals de la Llengua Catalana celebrat a Amsterdam i el 1975 va obtenir el Premi August i Carles Pi Sunyer als Jocs Florals Celebrats de Caracas. L'any 1976 va ser signatari del Manifest de Prades, defensant el català com a llengua per a la comunitat científica i va publicar el seu primer llibre en català sobre Enginyeria Biomèdica.

Al Casal, en Josep Llauradó va formar part de la primera assemblea general de socis celebrada l'1 de maig del 1983 al menjador del Seminari Claretà del Rancho Domínguez. En aquesta assemblea es van aprovar els primers estatuts del Casal. El Josep va formar part després del Consell del Casal. El 1988 va ser elegit vicepresident de l'entitat essent-ne president el Jordi Garcia Buscató. El Jordi però, va haver de dimitir el seu càrrec la tardor del 1989 a causa d'un canvi de residència fora de Califòrnia i aleshores, d'acord amb els estatuts, el Josep va esdevenir president interí del Casal. Va continuar en aquest càrrec fins a l'abril del 1991 quan fou elegit president el Joan Bertran.

El Josep va continuar col·laborant amb les activitats del Casal. No faltava mai a les festes i aplecs. Va ser durant molts anys corrector del Butlletí i no faltaren articles seus sobre la Història de Catalunya. Al Butlletí 41 de la Primavera del 1998 va començar una sèrie d'articles anomenats "Epítom de la Guerra Civil Espanyola". L'últim, l'"Epítom XXXIV" es va publicar al Butlletí 88 de l'agost del 2013. "Epítom" és un compendi d'una obra extensa en què el Josep va tractant una sèrie de temes relacionats amb aquesta guerra. En el primer article diu que els que experimentaren com a testimonis aquells esdeveniments horribles "tenim l'obligació de passar a generacions futures les experiències arrellegades". I citant el dictum del filòsof nord-americà, mig català, George Santayana: "Aquells que no se'n recorden del passat estan condemnats a repetir-lo". Ens parla dels ajuts estrangers durant la guerra; de la mort del president del Barça, Josep Sunyol i Garriga, al principi de la Guerra Civil; del General Batet; de l'activitat de Carner-Ribalta, que visqué l'exili al sud de Califòrnia, a Prats de Motlló...

El seu últim article, l'"Epítom XXXIV", es titula

"Bona gent dins una ideologia totalitària". I diu en el pròleg que l'ofereix In memoriam del Pare Claretà Joan Corominas, "sacerdot exemplar, fundador del Casal, i paladí de la veritat àdhuc quan era perillós el formular-la". I acaba l'escrit dient res ipsa loquitur, i.e., "res més a dir".

On April 13, 2019, Josep Llauradó passed away in Redlands, California, at the age of 92, our dear fellow countryman, a founding member of Casal and a collaborator for many years of our activities. We will briefly review here his life, which as you will see was full of challenges and achievements.

Joseph was born in Barcelona in 1927. He studied medicine at the University of Barcelona and obtained his degree in 1950. In 1952 he moved to London where he did research at Royal Post Graduate School of Medicine at Hammersmith for two years on the effects of adrenal steroids. In 1954 he moved to New Zealand where he was an assistant professor of medicine at the University of Otago for four years and where he continued his research on adrenal steroids.

In 1957 he moved again this time to the US to work in the research labs of Houston's Anderson Hospital. While there he met his first wife Catherine Entwistle. They were married in 1958. From Texas he next moved to the University of Utah Medical School where he taught in the school's Biochemical Department.

Aware of new possibilities offered in the field of medical applied engineering he returned to studying at Philadelphia's University of Pennsylvania with a government fellowship. He received a Master's Degree in Biochemical Engineering there in 1963. He continued as a professor there between 1963 and 1967. Later he moved on to Marquette University in Wisconsin between 1967 and 1983. While in Philadelphia his wife Catherine died in 1963. A year later he married Deirdre Mooney, whom he had met in New Zealand. From 1983 on he moved to California where he worked as head of Nuclear Medicine Services at the Veterans Hospital of Loma Linda. His second wife Deirdre died in 2015 after 49 years of marriage. He had two boys and one girl from his first marriage and two boys and one girl from his second.

OBITUARY - JOSEP G. LLAURADÓ

Pere Garriga

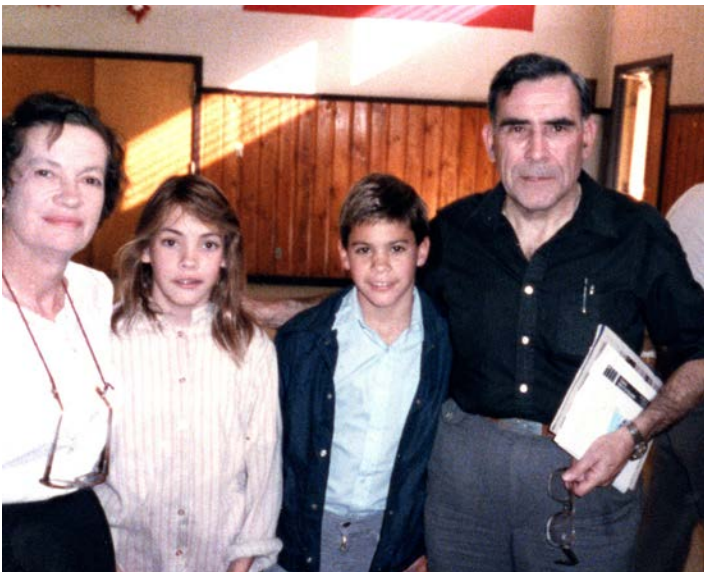
Joseph wrote and had published some 150 technical articles during his lifetime. But his achievements were not only in the field of science. He also wrote on Catalan history and culture. In 1974 he won the Anglo-Catalan Society Prize at the 116 Catalan Language Floral Games held in Amsterdam and in 1975 he won the August and Carles Sunyer Prize at the Catalan Floral Games celebrated in Caracas. In 1976 he was one of the signatories of the Prades Manifesto which defended Catalan as a language of science. He followed that by publishing his first book in Catalan of Biochemical Engineering.

At Casal Josep Llauradó was a member of the first assembly which took place on May 1, 1983 in the dining room of the Rancho Dominguez Claretian Seminary. In this assembly the first bylaws of Casal were approved. Josep later became a member of its Board of Directors. In 1988 he was elected vice-president while Jordi Garcia Buscató was president. Jordi was forced to resign however because of his departure

from California at which time, according to its bylaws, Josep became the interim president of Casal. He continued in this position until April of 1991 when John Bertran was elected president.

Josep continued collaborating in Casal activities. He would never miss a picnic or a party. For many years he worked on Casal's newsletter, the Butlletí, both as a corrector and writing articles on Catalonia's history. In the Butlletí No. 41, the spring issue of 1998, he started a series of articles called Epítom, which means compendium, on the Spanish Civil War. The last article, Epítom XXXIV, in this series was published in Butlletí No. 88, in August 2013. In the first article he writes that those who experienced as first hand witnesses those terrible events "have the duty to pass on to future generations their experiences." And then he cites the dictum of the partially Catalan, North American philosopher George Santayana: "Those who do not remember the past are condemned to repeat it." In the Epítoms he recalls the help of foreigners in the war, the

death of the president of the Barcelona F.C. Josep Sanyol Garriga at the beginning of the Civil War, the contributions of General Batet, the activity of Carner-Ribalta, who lived in exile in Southern California, at Prats de Motlló... His last article, Epítom XXXIV, is titled "Good People Within a Totalitarian Ideology". In its prologue he offers the article "In Memoriam" to the Claretian Father Joan Corominas, a founder of Casal, and a "Paladin of Truth, even when it was dangerous to formulate it". And he ends the article with the latin saying: "res ipsa loquitur", i.e. "nothing more to be said".

RECEPTA - BUNYOLS DE BACALLÀ - SALT COD FRITTERS

Teresa de Genover

500gr de bacallà sec salat
240 ml d'aigua i 240 ml de llet o la suficient barreja de totes dues per cobrir el bacallà
2 patates mitjanes per bullir (uns 240 grams)
1 ceba petita tallada ben menuda
4 grans d'all, tallats ben petits
2 ous grans batuts
3 cullerades soperes de julivert tallat petit
1 cullerada sopera de farina
Pebre vermell
Pebre
Més llet, per si es necessita quan feu els bunyols
Oli d'oliva o oli vegetal per fregir

1. Poseu el bacallà cobert amb aigua freda en un bol a la nevera de 36 a 48 hores. Canvieu l'aigua unes 3 o 4 vegades. Coleu-lo.

2. En una cassola poseu el bacallà amb la barreja de llet i aigua fins a cobrir-lo. Cuineu a foc lent fins que el bacallà sigui tendre, uns 18 minuts.

3. Coleu el bacallà i un cop refredat, trossegeu-lo amb els dits. Passeu-lo pel túrmix fins que quedi quasi com un puré, tot afegint-hi oli d'oliva de manera que no s'enganxi a les parets del túrmix. Transferiu el bacallà dins d'un bol cobert i deixeu-lo a temperatura ambient.

4. Mentrestant, poseu les patates dins d'una cassola, cobriu-les d'aigua, poseu-hi una mica de sal i feu-les bullir fins que siguin tendres, uns 20-25 minuts. Coleu-les i deixeu-les refredar per a poder-les pelar i aixafar amb una forquilla per fer-ne un puré.

5. En una paella petita, escalfeu 2 cullerades soperes d'oli. Fregiu la ceba a foc molt lent, fins que quedi caramelitzada (3-4 minuts) afegiu-hi l'all i cuineu-ho tot durant 2 minuts, que no es cremi.

6. Barregeu les patates, la ceba i l'all amb el bacallà. Afegiu-hi els ous, el julivert, la farina, el pebre i el pebre vermell i barregeu-ho tot ben barrejat fins que tingui la consistència del puré de patata. Si la barreja és massa seca, afegiu-hi llet per fer-la més melosa.

7. Cobriu i deixeu-ho refredar a la nevera durant una estona perquè sigui més fàcil fer els bunyols, com quan feu mandonguilles.

8. En una cassola, poseu prou oli per cobrir els bunyols per fregir. Quan l'oli està a una temperatura d'uns 360F, comenceu a fregir els bunyols fins que quedin daurats, uns 4 minuts. Treieu l'excés d'oli de cada bunyol, tot posant-lo sobre un paper de cuina.

Serviu els bunyols calents. Bon profit!!

1 pound salt cod fillet
1 cup of water and whole milk, or as much of the mixture of the two as needed to cover the fish
2 tablespoons of olive oil or more if needed to cover the cod
2 boiling potatoes, about 12 ounces of total weight
1 small onion, minced
4 cloves of garlic, finely minced
2 large eggs, lightly beaten
3 tablespoons chopped fresh flat-leaf parsley
1 tablespoon all purpose flour
Pinch of paprika
Pinch of ground black pepper
Extra milk might be needed at time of shaping the fritters
Olive or vegetable oil for deep-frying

1. Place the cod in a bowl with cold water to cover and refrigerate for 36 to 48 hours, changing the water 3 or 4 time during that period. Drain

2. In a saucepan, combine the cod with the mixture of water and milk to cover it. Bring to a gentle simmer over low heat, and cook until quite tender when pierced with a fork, 10 to 18 minutes

3. Remove from the heat, shred the fish with your fingers into small pieces. And allow the cod to cool off before you put it in the food processor until it turns into a purée. Add a little olive oil to soften the mix if the purée get stuck on the wall of the food processor. Transfer the cod to a bowl, cover and set aside at room temperature.

4. While the cod cools down, in a saucepan, combine the potatoes with the salted water to cover and boil until tender, 20 to 25 minutes. Drain, let cool, and peel. Mash in a bowl with a potato masher. Set aside.

5. In a small sauté pan, heat 2 tablespoons of oil to medium low heat. Add the onion and cook until soften and translucent, 3 to 5 minutes. Add the garlic and cook for another 2 minutes. Remove from the heat.

6. Add the potatoes and the onion mixture to the cod and mix well. Add the eggs, parsley and flour, and combine until very well mixed. Season with the paprika and the pepper. The mixture should be the texture of mashed potatoes. If it is to dry, add a little bit more of milk to soften the mixture.

7. Cover and chill the mixture for a little before you start making the fritters. It will be easier if it is chilled. To make the fritters put a spoonful of mixture on your palms and shape into a small ball. Same way you would make a meatballs.

8. In a deep frying pan pour the frying oil. Enough to cover the fritters when cooking them. Heat the oil to 360F. Carefully slip a few fritters into the hot oil and fry until golden, 4 to 5 minutes. When done, transfer the fritters to a plate lined with paper towel to drain the excess oil.

Serve warm with "allioli" on the side. Bon appétit !!

ACTIVITAT - BOOKS & ROSES A UCLA

Organitzat pel Departament de Spanish and Portuguese de UCLA

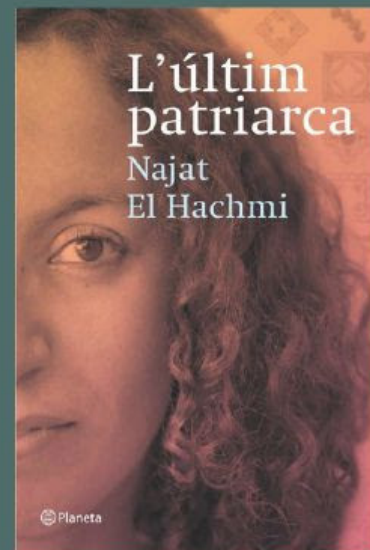
“Between Borders: Moroccan Migrations in *L’últim patriarca* by Najat El-Hachmi”

A Lecture by **Kathleen McNerney**
Prize-winning translator of women’s writing from Catalonia

Wednesday April 24, 2019

4pm

1301 Rolfe Hall, UCLA

Born in Morocco in 1979, Najat El Hachmi immigrated with her family to the Barcelona area when she was a child. She attended Catalan schools and then studied Arabic literature at the University of Barcelona. Her first book, *Jo també sóc catalana* (2004), is autobiographical, dealing with issues of identity and belonging in a new place. In 2008, the novel *L’últim patriarca* won the very prestigious Ramon Llull Prize for Catalan Literature and was soon translated into English. *Mare de llet i mel* is her most recent work.

Kathleen McNerney is professor emerita of Spanish and Women's Studies at West Virginia University, where she was Benedum Distinguished Scholar and Singer Professor of the Humanities. She has awarded several prizes in Catalonia for her work, including the Premi Batista i Roca from the Institut de Projecció Exterior. Her work includes Latin American, Castilian, and French literatures, but focuses on Catalan women authors. She is coeditor of *Double Minorities of Spain* (MLA 1994) and *Visions and Revisions: Women's Narrative in Twentieth-Century Spain* (Rodopi 2008). She has also edited collections of essays on Mercè Rodoreda and is translator of stories, poetry, and four novels. Her latest publication is *Silent Souls and Other Stories* (MLA 2018) by Caterina Albert, which has just been awarded the translation prize by the North American Catalan Society. In her talk, McNerney will focus on Najat El Hachmi's novels. She will also refer to the works of Laila Lalami, also an immigrant from Morocco, whose trajectory has been quite different from El Hachmi, but who deals with many of the same issues.

UCLA DEPARTMENT OF
SPANISH & PORTUGUESE

ARTICLE - DEU MOTS CATALANS INTRADUÏBLES

Jordi Badia i Pujol, publicat a Vilaweb 6 de desembre de 2019

Deu mots catalans intraduïbles

Hi ha mots, construccions i frases fetes catalans que no tenen correspondència exacta en castellà · Cal preservar-los, perquè justament aquesta singularitat fa que siguin fràgils

[Jordi Badia i Pujol](#)

06.12.2019 21:50

Un dels efectes que té la pressió del castellà és que fa minvar els recursos propis del català. Com més va, més arraconem expressions o mots que ens són 'peculiaris' en comparació amb el castellà, aquells que ens en diferencien. La llengua dominant serveix de patró: si el castellà fa servir un mot per a tres conceptes diferents, el català també. I a la inversa: si el castellà té tres mots allà on el català ja passa amb un de sol, ens trobarem mancats de precisió, sentirem la necessitat de copiar la llengua veïna.

Un exemple del primer cas és el castellà *romper*, que contrasta amb la gamma de les solucions catalanes: **trencar, esquinçar, espatllar...**; per això cada vegada sentim més 'trencar un paper' (en lloc de 'esquinçar', 'estripar' o 'esgarrar', segons l'indret) o 'se m'ha trencat l'ordinador' (en lloc de 'se m'ha espatllat'). El segon cas, el veurem clar si pensem en **deler**, que cada vegada sentim més poc, perquè enclou una munió de matisos o conceptes que en castellà s'expressen amb mots diferents: *ardor, pasión, afán, avidez, ahínco, empeño, fervor, entusiasmo, anhelo, deseo...*

Avui veurem deu mots que fan de mal traduir per aquesta falta de correspondència amb la llengua dominant. És, sortosament, un terreny immens, que haurem de continuar veient un altre dia.

avenir-se

Tot i que en castellà *avenirse* també hi és, es fa servir poc i no té ni de bon tros tants significats com en català: 'accedir a' (*Estem segurs que s'avinclran a aquestes condicions tan bones*); 'acceptar' (*El meu pare no s'hi avindrà mai, a la nostra amistat*); 'mantenir una bona relació' (*No entenc com us podeu avenir, essent tan diferents*); 'harmonitzar' (*Aquests colors no s'avenen*); 'posar-se

ARTICLE - DEU MOTS CATALANS INTRADUÏBLES

Jordi Badia i Pujol, publicat a Vilaweb 6 de desembre de 2019

d'acord' (*Al final, s'han avingut a anar-hi junts*); 'conformar-se' (*S'avenen a qualsevol cosa*).

I no ens descuidem una frase feta molt expressiva: **no saber-se'n avenir**, amb el significat de 'estranyar-se' (*Encara dorm? No me'n sé avenir!*).

caldre

Heus ací un verb intraduïble per la ductilitat que té en català. Podem pensar que *ser necesario* ja serveix per a tots els usos, però no. Per exemple, **Cal** que vinguis de seguida (*Tienes que venir*); **Cal** dir, si som sincers... (*Es de justicia decir*); **Cal** reconèixer que no és lògic (*Es forzoso reconocer*); **Calen** molts anys per a aconseguir-ho (*Se necesitan*); **Cal** creure que no (*Es de creer que no*); *És una dona com cal* (*como Dios manda*); **No cal** dir res més (*No hay más que decir*); **No caldria sinó** (*Faltaría más*).

En el cas del verb **caldre**, el perill és que alguns d'aquests usos es perdin perquè calquem el castellà. De fet, cada vegada se senten més frases com ara *És necessari que vinguis* o *No fa falta que cridis*.

deler

El [diccionari de la Gran Enciclopèdia Catalana](#) diu que **deler** és un 'mot només català'. Però allò que el fa peculiar és que és molt polisèmic: el català-castellà en dóna deu traduccions, aplegades en cinc significats: 'ardor, passió' (*Estimar algú amb deler*); 'afany, avidesa' (*L'ha perjudicat el deler de guanyar diners*); 'insistència' (*Vol sortir-se'n i hi posa deler*); 'fervor, entusiasme' (*Va sortir a jugar amb deler*); 'anhel, desig' (*No podran empresonar el deler de llibertat*).

Un mot tan prolix havia de deixar descendència. I heus ací derivats que també fan de mal espanyolitzar: **delir-se**, **delejar** i **delerós**.

Déu n'hi do

L'adverbi i interjecció **Déu n'hi do** (segons la nova grafia oficial, *déu-n'hi-do*) és una construcció d'aquelles que els catalans que parlen castellà no saben pas com dir. El diccionari proposa *bastante* (*Hi havia gaire gent? Déu n'hi do*), però no

ARTICLE - DEU MOTS CATALANS INTRADUÏBLES

Jordi Badia i Pujol, publicat a Vilaweb 6 de desembre de 2019

serveix pas en contextos com ara aquests: *Te n'has fet vuit euros? Déu n'hi do!; Has estat el primer d'arribar: Déu n'hi do!; Déu n'hi do, la rastellera de bestieses que ha deixat anar...; Déu n'hi do, quina casa que tens, noi!; Hi feia un fred que Déu n'hi do!*

Com ho traduïu, tot això? No hi ha pas manera...

esquinçar

És un mot més precís que no pas *trencar* i s'aplica a la roba, al paper, a la pell... A les Terres de l'Ebre i a moltes comarques del País Valencià es diu **esgarrar**. A molts indrets del Principat es diu **estripar** (que, pròpiament, vol dir 'treure les tripes'). Per la influència del castellà, com més va més se sent *trencar un paper* o *trencar-se un vestit*, que hem de bandejar: altrament, acceptaríem una interferència empobridora.

feinada

És una paraula encara molt viva, però cada vegada se sent més 'munt de feina', que és el calc del castellà, mot a mot ('montón de trabajo'). La 'peculiaritat', en aquest cas, és el sufix **-ada**, tan expressiu, amb el significat de 'quantitat'. No és igual que faci calor o que faci una **calorada**, que surti sang o que ragi una **sangada**, que t'hagis d'esperar una estona o una **estonada**, etc. Hi ha sufixos, com aquest, que aporten un tresor de genuïtat a la llengua.

pas

Aquesta partícula de reforç d'oracions negatives és, sens dubte, intraduïble al castellà. Els diccionaris ens expliquen en quins contextos sol aparèixer: després del verb d'una oració (*No ho acceptem **pas***), fins i tot enmig d'una forma verbal composta (*No has **pas** vingut*); o bé quan no hi ha verb (*Vull aquesta, **no pas** aquella*); també per a reforçar una comparació (*És més fort **que no pas** el seu*); i en demandes en què s'espera una confirmació (*Disculpeu: no és **pas** a l'ateneu, el vostre germà?*). El [diccionari Alcover-Moll](#) ens n'ofereix exemples que ens fan veure que havia estat general a tot el domini, però ja fa temps que ha

ARTICLE - DEU MOTS CATALANS INTRADUÏBLES

Jordi Badia i Pujol, publicat a Vilaweb 6 de desembre de 2019

desaparegut del País Valencià i les Illes. En canvi, a les comarques de Catalunya del Nord hi és ben viu, qui sap si per influència del francès, i fins i tot hi és usat sense no (*Els meus amics hi solen **pas** venir, aquí*).

plegar

Aquest és un d'aquells mots que molta gent de parla castellana ha integrat; és allò que podríem anomenar una 'catalanada'. Això vol dir que té un ús que no té en castellà i que en certa manera és útil i fins i tot 'necessari' per a tothom qui en sap els significats. En té qui-sap-los: 'cessar' (*Tenien una empresa i es veu que **han plegat***); 'interrompre una feina' (*Comencem de bon matí i a migdia **pleguem** per dinar*); 'sortir o acabar' (*A quina hora **plegues** de treballar, avui?*); 'acabar la participació en una activitat insostenible' (*N'estic tip: **plego**!*).

rai

Potser hauríem de dir que **rai** és el mot intraduïble per excel·lència. És un intensificador molt eficaç, però, com que no té correspondència clara amb el castellà, aquests últims anys ha estat arraconat. No tan sols ens serveix per a evitar castellanismes evidents, com ara **és el de menys* (això *rai*!) o **menys mal* (encara *rai*!), sinó també calcs no tan clars. Vegem-ne exemples: —*He de pagar mil euros de la renda. —Tu **rai**, que ets ric* (i no pas: *Tu encara, que ets ric*); *S'ha tacat el paper? Això **rai**!* (i no pas: *Cap problema!*). En fi, penseu com traduiríeu al castellà frases com ara aquestes: *En Josep **rai**; segur que aprovarà; Demà **rai**, que farem festa; Si pot venir **rai**, estem salvats*. La dificultat de traduir aquestes oracions al castellà és, justament, la causa de la fragilitat d'aquest recurs. Fem-lo servir!

trencadissa

A partir de *trencar* s'ha format aquest mot, amb molts significats, rectes i figurats: 'trencament estrepitós d'un objecte o de molts' (*Vaig sentir la **trencadissa** del menjador estant*); 'escampall de bocins d'objectes trencats' (*Quan ha vist la **trencadissa** de gots i plats s'ha esverat*); 'destrucció brusca de molts

ARTICLE - DEU MOTS CATALANS INTRADUÏBLES

Jordi Badia i Pujol, publicat a Vilaweb 6 de desembre de 2019

elements' (*Les relacions s'han deteriorat, però ell vol evitar la **trencadissa***);
 'crítica amb gran rebombori' (*A Twitter es fa **trencadissa** d'institucions i partits polítics*). Com hem dit abans, a propòsit de feinada, el sufix **-issa**, amb el sentit de 'múltiple' o de 'persistent', és molt productiu. Vegeu, si no, mots com ara **piuladissa, escampadissa, xiscladissa...**

D'exemples com aquests, n'hi ha molts més. I el perill és que es vagin perdent, perquè, com hem dit, cada vegada funcionem més amb el patró del castellà.

Contra aquesta tendència tan abassegadora, l'única solució és prendre consciència que **cada llengua fa sa guerra**, és a dir, que el camí del català és diferent del del castellà o del de qualsevol altra llengua; cal entendre que són llengües independents, que s'han de mirar en pla d'igualtat.

I acabarem l'article amb una propina. En aquest sarró d'intraduïbles, no hi ha únicament mots, sinó també locucions i dites. Per exemple, una que hem estrafet suara: **cada terra fa sa guerra**. Els diccionaris es tornen micos quan l'han de traduir al castellà. Proposen *Donde fueres haz lo que vieres* i *Cada maestrillo tiene su librillo*, però no són pas iguals. La frase catalana parla de països, de territoris, de costums: a cada lloc fan les coses a la seva manera.

Això que dèiem.

Teniu dubtes o suggeriments?

En sabeu més, de mots, locucions o refranys de mal traduir? Si els expliqueu en un comentari o ens els envieu per correu electrònic (jordi.badia@partal.cat) o a Twitter ([@jbadia16](https://twitter.com/jbadia16)) en podem parlar un altre dia. Entre tots ho farem tot (una altra frase intraduïble?).

ARTICLE - TEN UNTRANSLATABLE CATALAN WORDS

Jordi Badia i Pujol, publicat a Vilaweb 6 de desembre de 2019

Ten Catalan words that cannot be translated

There are some Catalan words, grammatical constructions and ready-made expressions that have no exact equivalent in Spanish. We must protect them, because precisely their singularity makes them fragile.

One of the effects of the pressure exerted by Spanish (Castilian) is to diminish resources particular to Catalan. The further we go, the more we are putting aside expressions and words that are *peculiar* to Catalan compared to Castilian, expressions and words that differentiate us. The dominant language is used as a model: if Castilian uses a word for three different concepts, so does Catalan. And in reverse: if Castilian uses three words where Catalan only has one, we find ourselves lacking in precision, and we feel the need to copy from the neighboring language.

An example of the first case is the Castilian *romper* (to break), which contrasts with the many possible Catalan translations: **trencar**, **esquinçar**, **espatllar**...; because of this we hear now more and more often 'trencar un paper' instead of 'esquinçar', 'estripar' o 'esgarrar', depending on the location or 'se m'ha trencat l'ordinador' (my computer is busted) instead of 'se m'ha espatllat'. An example of the second case is **deler** which everyday is heard less and less, because it includes a number of concepts which in Castilian are expressed by different words: *ardor*, *passion*, *afán*, *avidez*, *ahínco*, *empeño*, *fervor*, *entusiasmo*, *anhelo*, *deseo*...

Today we will consider ten words which are difficult to translate because of this lack of equivalence in the dominant language. It is, fortunately, an immense field which we will have to return to on another occasion.

avenir-se

Though in Castilian we also have the word *avenirse*, it is not often used and neither does it have by quite a bit as many meanings as in Catalan: '**accedir a**' (*Estem segurs que s'aviniran a aquestes condicions tan bones*, We are sure they will welcome such good conditions); '**acceptar**' (*El meu pare no s'hi avindrà mai, a la nostra amistat*, My father will never accept our friendship); '**maintain a good relationship**' (*No entenc com us podeu avenir, sent tan diferents*, I don't understand how you can get along being so different), '**harmonitzar**' (*Aquests colors no s'avenen*, These colors don't harmonize), '**posar-se d'acord**' (*Al final s'han avingut a anar-hi junts*, At the end they have agreed to go together), *conformar-se* (*S'avenen a qualsevol cosa*, They agree to anything). And let us not forget a ready made phrase which is very expressive: **no saber-se avenir**, which means to be surprised (*Encara dorm? No me'n sé avenir!*, He's still sleeping? I am surprised!).

caldre

Here we have a verb that cannot be translated because of its ductility in Catalan. We may think that *ser necesario*, to be necessary, is a good translation. But not so. For instance, **Cal** que vinguis de seguida (You have to come right away), **Cal** dir, si som sincers... (*Es de justicia decir*, If we are honest we must say), **Cal** reconèixer que no és logic (*Es forzoso reconocer*, We must realize that it is not logical). **Calen** molt anys per a -ho (*Se necesitan*, We need many years *aconseguir* to achieve it); **Cal** creure que no

ARTICLE - TEN UNTRANSLATABLE CATALAN WORDS

Jordi Badia i Pujol, publicat a Vilaweb 6 de desembre de 2019

(*Es de creer que no*, We must believe it is not); *Es una dona com cal* (como Dios manda, She is as a woman should be); *No cal dir res mes* (*No hay mas que decir*, There is nothing more to be said); *No caldria sinó* (*Faltaria mas*, As it should be). In the case of the verb **caldre**, the danger is that some of these uses may be lost because we tend to copy from Castilian. Accordingly, every day we hear more and more *Es necessari que vinguis* (It is necessary that you come), or *No fa falta que cridis* (It is not necessary that you yell).

deler

The dictionary of the Gran Enciclopèdia Catalana says **deler** is a 'uniquely Catalan word'. But what makes it peculiar is that it has so many meanings: the Catalan-Castilian dictionary gives it ten translations, collected in five meanings: 'passion' (*Estimar algú amb deler*, Love someone with passion); 'zeal' (*L'ha perjudicat el deler de guanyar diners*, It has affected his zeal to make money); 'insistence' (*Vol sortir-se'n i hi posa deler*, He wants to get out of it and he insists on it); 'enthusiastic fervour' (*Va sortir a jugar amb deler*, He came out wanting to play with enthusiastic fervor); 'eagerness' (*No podran empresonar el deler de llibertat*, They cannot put into prison the eagerness for liberty).

Such a prolific word had to leave descendants. So, here are derived words that make it hard to Castilianize: **delir-se** (to fret), **delejar** (to long for) and **delerós** (anxious).

Déu n'hi do

The adverb and interjection **Déu n'hi do** (according to the new official spelling **deu-n'hi-do**) is a construction which Catalans speaking Castilian don't know how to translate. The dictionary proposes *bastante* (*Hi havia gaire gent? Déu n'hi do*, Were there a lot of people? Quite a bit), but this translation is not good in a context such as these: *Te n'has fet vuit euros? Déu n'hi do!*, (You've gotten eight euros out of it? Not bad!); *Has estat el primer en arribar: Déu n'hi do!* (You've been the first to arrive: Pretty good!); *Déu n'hi do! Déu n'hi do, la rastellera de bestieses que ha deixat anar...* (My goodness, my goodness, what a string of stupid things he said...!); *Déu n'hi do, quina cosa que tens, noi!* (Pretty amazing what you have there young man!); *Hi feia un fred que Déu n'hi do!* (It was really quite cold!).

How to translate all of this properly? There's no way...

esquinçar

It is a word more precise than *trencar* (break) and it applies to clothes, paper, pelt... In the land along the shores of the Ebro River and in many locations of Valencia one says **esgarrar**. In many locations of Catalonia one says **estripar** (a word which properly means 'to remove the intestine'). Through the influence of Castilian we hear with more and more frequency *trencar un paper* or *trencar-se un vestit*, which we should banish: because otherwise we'd be accepting an impoverishing interference.

feinada

It is a word still very much in use, but we hear every day more and more 'munt de feina' (a lot of work) which is copied word by word from Castilian ('montón de trabajo'). The peculiarity in this case is the suffix **-ada**, so expressive, with the meaning of

ARTICLE - TEN UNTRANSLATABLE CATALAN WORDS

Jordi Badia i Pujol, publicat a Vilaweb 6 de desembre de 2019

'quantity'. It is not the same to say *faci calor* (it is hot) or *faci una colorada* (it is very hot), or *que surti sang* (it is bleeding) or *que surti una sangada* (it is bleeding a lot) or that you have to wait *una estona* (a while) or *una estonada* (a long while), etc. There are suffixes such as these which furnish a treasury of authenticity to the language.

pas

This particle which reinforces a negative sentence is, without a doubt, untranslatable in Castilian. Dictionaries explain in which context it usually appears: after the verb of a sentence (*No ho acceptem pas*, We cannot accept this), and even in the middle of a compound verbal form (*No has pas vingut*, You have not come), or when there is not a verb (*Vull aquesta, no pas aquella*, I want this one, not that one); also to reinforce a comparison (*Es més fort que no pas el seu*, It is stronger than his); and in demands that require an answer (*Disculpeu, no és pas a l'Ateneu el vostre germà*, Excuse me, perhaps your brother is at the Ateneu). The Alcover-Moll Dictionary gives us examples of what had been general usage throughout Catalan speaking country, but it has been a while already since it has disappeared from Valencia and the Balearic Islands. However, in North Catalonia it is still very much in use, perhaps because of the influence of French, and it is even used without the *no* (*Els meus amics hi solen pas venir aquí*, My friends do not usually come here).

plegar

This is one of those words which many Castilian speaking people have integrated; it is what we could call a '*catalanada*'. That means it has a use which it does not have in Castilian and which to a certain extent is useful and even 'necessary' for all those who know its meanings. It has quite a number: 'close down' (*Tenien una empresa i es veu que han plegat*, They had a business, but it seems like they closed down); 'interrupt a job' (*Comencem de bon matí i a migdia pleguem per dinar*, We start early in the morning and at noon we break for lunch); 'leave or finish' (*A quina hora plegues de treballar, avui?*, What time do you quit work today), 'finish participation in an activity' (*N'estic tip, plego!*, I'm fed up, I quit!)

rai

Perhaps we should say that **rai** is the untranslatable word 'par excellence'. It is a very efficient intensifier, but, since it has no equivalent in Castilian, lately it is being set aside. It not only serves to avoid Castilian influences as in **és el de menys (això rai!)* (that's the least), **menys mal (encara rai!)* (not too bad), but also not so clear copied expressions. Let's see a few examples: - *He de pagar mil euros de la renda.* - *Tu rai, que ets ric* (I have to pay a thousand euros to the IRS.- You shouldn't complain 'cause you're rich). And not: *Tu encara, que ets ric*; *S'ha tacat el paper? Aixòrai!* (The paper has been stained? No problem! (and not say *No problema!*). Consider how you would translate to Castilian sentences such as these: *En Josep rai; segur que aprovarà* (No worries on Joseph, he will surely pass); *Demà rai que farem festa* (Tomorrow is fine because it's a holiday); *Si pot venir rai, estem salvats* (If he can come it will be ok, we'll be saved). The difficulty in translating these sentences to Castilian is really the reason for the fragility of resource. Let's make use of it!

ARTICLE - TEN UNTRANSLATABLE CATALAN WORDS

Jordi Badia i Pujol, publicat a Vilaweb 6 de desembre de 2019

trencadissa

From this word, derived from *trencar*, many meanings have been derived some are straight and others are figured: a loud breaking of an object or of many objects (*Vaig sentir la **trencadissa** del menjador estant*, I heard the breakage from the dining room); scattering of broken objects (*Quan ha vist la **trencadissa** de gots i plats s'ha esverat*, When he saw the scattering of broken glasses and plates he was horrified); 'sudden destruction of many elements' (*Les relacions s'han deteriorat, però ell vol evitar la **trencadissa***, Relations have deteriorated, but he wants to avoid a breakup); 'criticism with great commotion' (*A Twitter es fa **trencadissa** d'institucions i partits polítics*, On Twitter institutions and political parties are criticized noisily). As we said before when we were talking about **feinada**, the suffix *-issa*, provides a sense of 'multiple' or 'persistent', and is very productive. Consider for instance words like **piuladissa** (big chirping noise), **escampadissa** (big scattering), **xiscladissa** (big screaming)...

There are many more examples similar to these. The danger is that they will continue to lose ground because, as we have said, every day we work more and more from a Castilian pattern. Against such a monopolizing tendency the only solution is to resolve that every language has to fight its war, that is, the way of Catalan is different from that of Castilian or any other language; we must understand that they are independent languages, and have to be observed as equals.

And we'll end the article with a tip. In this bag of the untranslatable, there are not only words, but also expressions and sayings. For example, one that we have just deformed: **cada terra fa sa guerra** (every country makes its own war). Dictionaries go crazy trying to translate it to Castilian. They propose: *Donde fueres haz lo que vieres* (Wherever you're at do as you see others do) and *Cada maestrillo tiene su librillo* (Every little teacher has his little book) but they are not the same. The Catalan saying refers to countries, lands, customs: in every place people do things their own way. That's what we are saying.

Do you have doubts or suggestions?

Do you know more words, expressions, sayings difficult to translate? If you explain them to us in a comment or you send them by email (jordi.badia@partal.cat) or a twitter (@jbadia16) we can talk about them another day. *Entre tots ho farem tot* (Between all of us we'll do everything) (another untranslatable phrase?).

ARTICLE - CASTELLERS DE VILAFRANCA A CALIFÒRNIA

Anna González Rosell

Els Castellers de Vilafranca van estar de visita per Califòrnia entre els dies 7 i 14 d'octubre. L'epicentre del viatge va ser la ciutat de San Francisco, que va poder veure com els de la camisa verda alçaven les seves construccions en alguns dels racons més emblemàtics, com el City Hall o Marina Bay, just davant del pont Golden Gate.

Durant la seva estada en terres americanes van visitar també les universitats de Berkeley i Stanford, els cellers Marimar Estate, la seu de Google a Silicon Valley, o l'estadi dels Golden State Warriors durant un partit de la NBA, on van alçar-hi dos pilars de quatre lluint la bandera americana i l'estelada, regalant-nos unes imatges que van donar la volta al món.

L'última actuació del viatge va ser a Atherton, en una trobada organitzada pel Casal Català de Bay Area & North California i que era l'acte central de la San Francisco Catalan Week. La trobada va reunir no només la colla sinó també un gran nombre de catalans vinguts d'arreu de Califòrnia i d'altres Estats, així com ciutadans americans que van voler gaudir d'una jornada de castells i de cultura catalana. Allà ens vam trobar uns quants vinguts del sud de Califòrnia, i que som del Penedès, expressament per a l'ocasió: la Carme, l'Anna, el Quimet, etc., i és que no es veuen castells a Califòrnia gaire sovint, per no dir mai. Tot i les hores de cotxe, bus o avió, l'ocasió s'ho valia!

Els Castellers de Vilafranca van fer diversos castells de set i un quatre de vuit, que van acompanyar amb un pilar de cinc i diversos pilars de quatre. Al final de l'actuació es va cantar conjuntament Els Segadors, lluint pancartes a favor de la llibertat dels presos polítics, el dia abans que es publicués la sentència que els ha condemnat a anys de presó.

Finalment, tots els presents vam poder gaudir d'un dinar conjunt que va ser possible gràcies a la col·laboració dels membres del Casal Català de Bay Area, que van cuinar menjar típic de Catalunya i també americà. Després de dinar els grallers dels Castellers de Vilafranca, ens van oferir un ball de gralles per amenitzar la tarda.

Aquí hi ha totes les fotos que va fer el fotògraf de la colla:

<https://www.flickr.com/photos/castellersdevilafranca/albums/72157711312010128>

Durant la seva estada en terres americanes van visitar també les universitats de Berkeley i Stanford, els cellers Marimar Estate, la seu de Google a Silicon Valley, o l'estadi dels Golden State Warriors durant un partit de la NBA, on van alçar-hi dos pilars de quatre lluint la bandera americana i l'estelada, regalant-nos unes imatges que van donar la volta al món.

L'última actuació del viatge va ser a Atherton, en una trobada organitzada pel Casal Català de Bay Area & North California i que era l'acte central de la San Francisco Catalan Week. La trobada va reunir no només la colla sinó també un gran nombre de catalans vinguts d'arreu de Califòrnia i d'altres Estats, així com ciutadans americans que van voler gaudir d'una jornada de castells i de cultura catalana. Allà ens vam trobar uns quants vinguts del sud de Califòrnia, i que som del Penedès, expressament per a l'ocasió: la Carme, l'Anna, el Quimet, etc., i és que no es veuen castells a Califòrnia gaire sovint, per no dir mai. Tot i les hores de cotxe, bus o avió, l'ocasió s'ho valia!

Els Castellers de Vilafranca van fer diversos castells de set i un quatre de vuit, que van acompanyar amb un pilar de cinc i diversos pilars de quatre. Al final de l'actuació es va cantar conjuntament Els Segadors, lluint pancartes a favor de la llibertat dels presos polítics, el dia abans que es publicués la sentència que els ha condemnat a anys de presó.

Finalment, tots els presents vam poder gaudir d'un dinar conjunt que va ser possible gràcies a la col·laboració dels membres del Casal Català de Bay Area, que van cuinar menjar típic de Catalunya i també americà. Després de dinar els grallers dels Castellers de Vilafranca, ens van oferir un ball de gralles per amenitzar la tarda.

Aquí hi ha totes les fotos que va fer el fotògraf de la colla:

<https://www.flickr.com/photos/castellersdevilafranca/albums/72157711312010128>

ARTICLE - CASTELLERS DE VILAFRANCA VISIT CALIFORNIA

Anna González Rosell

The Castellers de Vilafranca visit Califòrnia

The human tower builders, Castellers de Vilafranca, visited California from October 7 to 12. The epicenter of the trip was the city of San Francisco which was able to witness how the green shirted tower builders from the town of Vilafranca raised their castles before some of its most emblematic locations such as the City Hall or the Marina Bay, in front of the Golden Gate Bridge.

During their visit to the Americas they also visited the universities of Stanford and Berkeley, the cellars of the Marimar Wine Estate, the Google campus of Silicon Valley and the stadium of the Golden Gate Warriors during a game of the NBA, where they raised two pillars four persons high displaying the American flag and the starred Catalan flag, offering us images that were seen around the world.

The last performance was at Atherton, at a gathering of the Catalan Club of the Bay Area and North California and which was the key event of the San Francisco Catalan Week. The gathering also included a good number of Catalans who had come from other locations around California and other states, as well as other local citizens who wanted to enjoy a day of human castle towers and Catalan culture.

A few of us came up from Southern California, some from the Penedès area of Vilafranca, for the occasion: Carme, Anna, Quimet, etc., to see what is seldom seen, if ever, in California. Despite the hours involved in making the trip by car, bus or air, the occasion was well worth it!

The Castellers de Vilafranca built several types of towers, such as a four eight stories high, a pillar of five stories and several pillars of four. At the end of the performance we all sang the Segadors (The Harvesters), the Catalan National Anthem, displaying banners in favor of freeing the political prisoners, whose sentence was announced the following day condemning them to many years of jail.

Finally, all of us present were able to enjoy a dinner together which was made possible through the collaboration of the members of the Bay Area Casal Català. They cooked typically Catalan and American food. After the meal the music makers (the so called grallers) of the Castellers of Vilafranca offered us a dance for our entertainment.

You may see all the photos of the event taken by the photographer of the group at: <https://www.flickr.com/photos/castellersdevilafranca/albums/72157711312010128> Bunyols de bacallà

